

การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตตำบลดงหลวง
อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร
The development of political roles for women In Dong Luang Subdistrict
Dong Luang District, Mukdahan Province

พระมหาสนอง ปจฺโจปการี¹

มานิตย์ ขวางเมือง¹

Phramaha Sanong Pacchopakari²

Manit Khvangmueng²

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครพนม¹

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhon Phanom Buddhist College¹

Corresponding Author, E-mail: Sanong250909@gmail.com¹

บทคัดย่อ

วิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ประชากรกลุ่มตัวอย่างคือ คณะผู้บริหาร พนักงานเทศบาลตำบลดงหลวง ผู้ใหญ่บ้าน และอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) จำนวน 59 คน โดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับความคิดเห็นการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเลือกตั้ง ด้านการแสดงออกของประชาชน ด้านการเสนอความคิดเห็น ด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร และด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ ตามลำดับ

2) แนวทางการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร มีดังนี้

2.1) ด้านการเลือกตั้ง เสนอว่า ควรไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง และตรวจสอบ ผู้ลงสมัครเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต

2.2) ด้านการเสนอความคิดเห็น เสนอว่า ควรเข้าร่วมเสนอความคิดเห็นในเวทีประชาคมของตำบลทุกครั้งเมื่อมีโอกาส และควรเข้าร่วมรับฟังการประชุมและเสนอความคิดเห็น

2.3) ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ เสนอว่า ควรชักชวนคนในชุมชนรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มต่างๆ เพื่อทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ส่วนรวม

2.4) ด้านการแสดงออกของประชาชน เสนอว่า ควรเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่เทศบาลจัดขึ้น เช่น การฝึกอบรมอาชีพ กิจกรรมวันพ้อและควรชักชวนญาติให้เข้าร่วมกิจกรรม

2.5) ด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร เสนอว่า ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นกับหน่วยงานรัฐ และควรเป็นตัวแทนของประชาชนเพื่อตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ

คำสำคัญ: การพัฒนา, บทบาททางการเมือง, สตรี

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the development of women 's political roles and 2) to study the guidelines for the development of women' s political roles. The sample population Executive Officer Dong Luang district and village health volunteers (VHV.) 59 questionnaire tool. The statistics used in the research were percentage, mean (\bar{x}) and standard deviation (S.D.).

The result of the research are

1) Level of opinion, the development of political roles of women In the area of Dong Luang Subdistrict Municipality, Dong Luang District, Mukdahan Province The overall picture is in the high level ($\bar{X} = 4.39$). When considering each aspect found that Election The expression of people As for the opinions Changing the organizational culture and the establishment and consolidation of interest groups respectively

2) Guidelines for the development of political roles for women In the municipality of Dong Luang Subdistrict, Dong Luang District, Mukdahan Province are as follows

2.1) Regarding the election, it is recommended that if there is an election, it should go to use the voting right every time and check the candidates to prevent corruption.

2.2) Regarding the opinions, it is recommended that every member should participate in the community forum when there is an opportunity. And should attend the meeting and offer opinions

2.4) Regarding the establishment and integration of interest groups, it is suggested that persuade community members to form various groups. To do activities that are generally beneficial

2.4) Regarding the expression of people, it is suggested that they should participate in various projects or activities. The municipality held as vocational training. Father's Day activities and to persuade relatives to attend the event.

2.5) The change in the corporate culture that should offer opportunities for public comment with the government. And should represent the public to monitor the performance of government agencies.

Keyword: The development, Political role, Women

บทนำ

ในอดีตรากฐานความคิดทางประเพณีและวัฒนธรรมสำหรับความเป็นสตรี กำหนดให้สตรีมีบทบาทในการเป็นแม่บ้านที่ต้องดูแลสมาชิกในครอบครัว ปธนินบัตติสามี และเลี้ยงดูบุตรหรือทำงานฝีมือเนื่องจากผู้หญิงถูกมองว่าเป็นผู้อ่อนแอ ส่วนผู้ชายมีหน้าที่หลักสำคัญในการหาเลี้ยงครอบครัว เช่น การรับราชการตามกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ เพราะผู้ชายถูกมองว่าเข้มแข็ง อดทน มีความเป็นผู้นำทั้งภายในและภายนอกครอบครัว อย่างไรก็ตามเมื่อปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจและสังคม รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างหญิงและชายก็ปรับเปลี่ยนตามไปด้วย เช่น สตรีมีโอกาสในด้านการศึกษา และเข้ามาเป็น

กำลังแรงงานในตลาดแรงงานเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทำให้บทบาทดั้งเดิมของหญิงและชายค่อยๆ คลายความชัดเจนลงสตรีเริ่มมีบทบาทในทุกสาขาอาชีพ (ณัฐรินทร์ เฉลิมฤทธิ์วัฒน์, 2559: บทนำ)

นานาประเทศได้มีความพยายามอย่างจริงจังในการดำเนินการให้โครงการพัฒนาต่างๆ เอื้อโอกาสและผลประโยชน์แก่หญิงและชายอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น พิจารณาได้จากกรณีที่สหประชาชาติทำให้เกิดการเคลื่อนไหวทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติเพื่อให้เกิดผลที่ดีขึ้นต่อสถานภาพและวิถีชีวิตที่ดีขึ้นของสตรีโดยทั่วไป จากการประชุมสตรีโลกครั้งที่ 4 ว่าด้วยเรื่องสตรี ที่มีเนื้อหาในการประชุมเน้นหนักในเรื่องการส่งเสริมบทบาทสตรีกับการพัฒนาอย่างชัดเจน รวมทั้ง บทบาทในการตัดสินใจในระดับต่างๆ ผลลัพธ์อย่างหนึ่งที่ได้จากการประชุมสตรีนี้ คือการได้มาซึ่งอนุสัญญาและสนธิสัญญา ซึ่งเป็นเอกสารที่ยกระดับของเพศหญิงและสิทธิที่ขอบรรทัดฐานที่สตรีพึงมี ดังนั้น หลังจากได้รับแรงผลักดันจากสหประชาชาติ การพัฒนาสถานภาพสตรีในประเทศไทยนับว่ามีความก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ (พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ และอลงกรณ์ คูตระกูล, 2549:26)

ภายหลังจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 27 ซึ่งบัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครอง ตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้” (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560: 8) ทำให้มีการตื่นตัวด้านสิทธิเสรีภาพมากขึ้น องค์กรสตรีต่างได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิของสตรี โดยรณรงค์ให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น มีการแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ในเรื่องของการกีดกันสตรีไม่ให้เข้ามามีบทบาทในส่วนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความก้าวหน้าด้านอาชีพ การดำรงตำแหน่งสำคัญๆ ในหน่วยงานราชการต่างๆ และการดำรงตำแหน่งทางการเมืองและการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ (สุพินดา เกิดมาลี, 2547: 1-2)

อย่างไรก็ตาม แม้สังคมจะตระหนักถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีมากขึ้น และได้มีการดำเนินการในด้านต่างๆ หลายด้าน เพื่อส่งเสริมให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นในด้านการเมืองและการบริหารในระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับประเทศและระดับนานาชาติ จากตัวเลขสถิติในปี พ.ศ. 2558 พบว่า แนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้นของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิง ยังคงมีสัดส่วนที่น้อยกว่าผู้ชายมาก โดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยเป็นการทั่วไป ในปี พ.ศ. 2554 พบว่าผู้หญิงเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง คิดเป็นร้อยละ 16.00 และแบบบัญชีรายชื่อคิดเป็นร้อยละ 15.20 และในปี พ.ศ. 2557 ผู้หญิงได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา คิดเป็นร้อยละ 15.58 ในขณะที่ผู้ชายได้รับเลือกเป็นวุฒิสภาสมาชิกร้อยละ 84.42 ส่วนการเมืองในระดับท้องถิ่นมีผู้หญิงได้รับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารในทางการเมืองท้องถิ่นน้อยกว่าร้อยละ 12 มีเพียงนายกเทศบาลนครที่ผู้หญิงได้รับเลือกตั้งถึงร้อยละ 13.04 ในขณะที่ผู้ชายมีสัดส่วนได้รับเลือกตั้งเป็นนายกและสมาชิกสภาสูงถึงร้อยละ 80 - 90 ซึ่งยังคงเป็นสัดส่วนที่สูงกว่าผู้หญิงอยู่มาก (สำนักกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2558: ออนไลน์) จากข้อมูลเบื้องต้นชี้ให้เห็นว่า ผู้หญิงมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองและการบริหารในระดับต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ การที่สตรีต้องเผชิญกับปัญหาทั้งในด้านทัศนคติทั้งจากทางสังคมในภาพรวมจากบุรุษและสตรีด้วยกันเอง ซึ่งยังไม่เอื้ออำนวยเท่าที่ควรต่อการให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมและการที่สตรีต้องมีการะนในเรื่องของครอบครัวก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้กระทบต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีด้วย (สุกฤตดา จินดาพรม, 2555: 2)

ตำบลดงหลวง เป็นตำบลเก่าแก่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในเขตเทือกเขาภูพานตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 2 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อปี พ.ศ. 2359 โดยมีชนเผ่าโซ่อพยพมาจากแขวงคำม่วน และแขวง สหวันนะเขต ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) โดยการนำของท้าวเพี้ยแก้ว นครอินทร์ ขยายอาณาบริเวณอยู่ในเขตอำเภอดงหลวง จนมาถึงปัจจุบัน เดิมตำบลดงหลวงเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ต่อมากฎกระทรวงได้ยกฐานะขึ้นเป็นจังหวัด ดงหลวงได้ยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอ เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2520 และได้ยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ในวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2527 ตำบลดงหลวงจึงเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอดงหลวงตั้งแต่นั้นมา ต่อมาองค์การบริหารส่วนตำบลดงหลวงได้ยกฐานะจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 และได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลดงหลวง ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยและมีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ส่วนสำนักงานเทศบาลตำบลดงหลวง ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 บ้านดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร เป็นเทศบาลขนาดเล็ก ต่อมาได้เป็นเทศบาลขนาดกลาง เมื่อวันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2557 (เทศบาลตำบลดงหลวง, ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป:ออนไลน์) ในปัจจุบันตำบลดงหลวง แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 12 หมู่บ้าน มีจำนวน 1,822 ครัวเรือน และมีจำนวนประชากร 5,820 คน (ธารรัตน์ เชื้อเมืองแสน, ประวัติตำบลดงหลวง: ออนไลน์)

การมีบทบาททางการเมืองของสตรีในเทศบาลตำบลดงหลวง ถือเป็นพื้นฐานของกระบวนการทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อนำไปสู่กระบวนการให้ได้มาซึ่งอำนาจทางการเมืองอันชอบธรรมในสังคมประชาธิปไตย และสิ่งสำคัญประการหนึ่ง คือการที่สตรีมีบทบาทในการปกครองประเทศหรือใช้สิทธิเพื่อแสดงบทบาทต่างๆ ในทางการเมืองได้โดยตรง ภายใต้กรอบของกฎหมายนั้น ถือเป็นเงื่อนไขอันจำเป็นของระบอบประชาธิปไตย ทั้งในแง่ของหลักการและอุดมการณ์ การมีบทบาททางการเมืองของสตรีในเทศบาลตำบลดงหลวงถือเป็นหัวใจสำคัญ เพราะประชาธิปไตยคงเกิดขึ้นไม่ได้หากปราศจากการมีบทบาทของบุรุษและสตรี ดังนั้นการมีบทบาททางการเมืองของสตรีในเทศบาลตำบลดงหลวง จึงเป็นสิทธิทางการเมืองอย่างเต็มตัว การเข้าร่วมในกระบวนการทางการเมืองเพื่อแสดงเจตนาเกี่ยวกับอำนาจ ผลประโยชน์ แม้กระทั่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยก็บัญญัติรับรองสิทธิความเสมอภาคของบุรุษและสตรีไว้อย่างชัดเจน สังคมไทยได้เปิดโอกาสให้สตรีได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เช่นเดียวกับบุรุษ โดยเฉพาะการเข้ามามีบทบาททางการเมืองซึ่งมีการยอมรับบทบาทและความสามารถของสตรีมากยิ่งขึ้นจนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป จึงกล่าวได้ว่าสตรีได้กลายเป็นกลุ่มพลังทางการเมืองที่มีความสำคัญในสังคม จากค่านิยมในปัจจุบันเชื่อว่าอำนาจทางการเมืองควรที่จะกระจายอำนาจไปสู่สตรีโดยไม่จำกัดเพศ ชนชั้น เชื้อชาติ หรือศาสนา ดังนั้นสตรีควรมีบทบาททางการเมืองอย่างแท้จริง ซึ่งนับว่าเป็นผลดีต่อการเปลี่ยนแปลงในสถานภาพทางการเมืองของสตรีมีปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ คือการให้สตรีได้รับโอกาสทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาบทบาทการเมืองของสตรี ของเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาบทบาทการเมืองของสตรี ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน หมู่บ้าน และตำบลของตนเองต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์บทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

2. เพื่อศึกษาการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณเรื่อง “การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร” คณะวิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้ 1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 3) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ 4) การเก็บรวบรวมข้อมูล 5) การวิเคราะห์ข้อมูล และ 6) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาได้กำหนดเอา คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาล และข้าราชการส่วนท้องถิ่นในเทศบาลตำบลดงหลวง จำนวน 59 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัด “การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร” ซึ่งได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะปัจจัยบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบให้เลือกตอบ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาบทบาทการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร รวม 5 ด้าน คือ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการเสนอความคิดเห็น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ ด้านการแสดงออกของประชาชน และด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาบทบาทการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้หาคุณภาพของเครื่องมือโดยการหาความค่าเที่ยงตรง (Validity) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหารเพื่อให้ได้ข้อมูลในการดำเนินการวิจัยที่ถูกต้องแม่นยำ

3.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม และรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.3 สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเนื้อหา เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ

3.5 ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขออนุญาตความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยจากสำนักงานวิชาการ หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครพนม ถึงเทศบาลตำบล ดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง

4.2 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 59 ชุด และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้องได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมด

4.3 เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ตอบเสร็จแล้ว มาตรวจสอบความเรียบร้อยสมบูรณ์แล้วนำไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยเชิงสังคมศาสตร์ โดยผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าสถิติ ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร (Documentary Research) เพื่ออธิบายถึงการพัฒนabatนาการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

5.2 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ตามตัวแปร ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา และสถานภาพปัจจุบัน

5.3 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนabatนาการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร รวม 5 ด้าน มาวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และเพื่อหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ดำเนินการหาค่าทางสถิติ วิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอในรูปแบบตาราง ประกอบคำบรรยาย ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร

6.2 การวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

6.3 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนabatนาการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร จากแบบสอบถามประเมินค่า 5 ระดับ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง “การพัฒนabatนาการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร” ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนabatนาการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 40 คน ด้านอายุส่วนมากมีอายุ 30-39 ปี จำนวน 20 คน ด้านระดับการศึกษาส่วนมากมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี และด้านสถานภาพปัจจุบันส่วนมากเป็นหัวหน้าส่วนราชการ/ข้าราชการ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นการพัฒนาบทบาทการเมืองของสตรีของเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร พบว่า ความคิดเห็นของคณะผู้บริหาร, สมาชิกสภาเทศบาล และข้าราชการส่วนท้องถิ่นในเทศบาลตำบลดงหลวง ที่มีต่อการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีดังนี้

2.1 ด้านการเลือกตั้ง พบว่า การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ด้านการเลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ข้อ 1. เมื่อมีการเลือกตั้งท่านได้ไปใช้สิทธิทางการเมือง รองลงมาคือ ข้อ 4. ท่านไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับท้องถิ่นทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง ข้อ 5. ท่านได้แนะนำให้ผู้อื่นไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง ข้อ 2. ท่านมีความเข้าใจชัดเจนในวัตถุประสงค์และเห็นความสำคัญของการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ข้อ 8. การใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะผู้สมัครให้ความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา ข้อ 7. การใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะกลัวจะเสียสิทธิทางการเมือง ข้อ 6. การใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะถูกชักชวนจากญาติ เพื่อนฝูง และข้อ 3. ท่านไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับชาติ (สส. สว.) ทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง ตามลำดับ

2.2 ด้านการเสนอความคิดเห็น พบว่า การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ด้านการเสนอความคิดเห็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ข้อ 6. ท่านทำงานร่วมกับกลุ่มที่ทำงานเกี่ยวกับการแก้ปัญหาในชุมชน รองลงมาคือ ข้อ 3. มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการต่างๆ ในตำบล ข้อ 4. สนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการตรวจสอบการทำงานของนักการเมืองท้องถิ่น และหน่วยงานราชการที่ทุจริต ข้อ 7. เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาด้านต่างๆ ในชุมชนของท่านกับหน่วยงานราชการ ข้อ 1. เข้าร่วมเสนอความคิดเห็นในเวทีประชาคมของตำบล ข้อ 5. เคยปรึกษาประสานงานกับทางราชการเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในชุมชน ข้อ 2. เข้าร่วมรับฟังการประชุมและเสนอความคิดเห็นของการประชุมท้องถิ่น และข้อ 8. ท่านชักชวนให้สมาชิกในชุมชนของท่านมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาชุมชน ตามลำดับ

2.3 ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ พบว่า การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ข้อ 7. ผลักดันให้องค์กรเครือข่ายต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมผลักดันนโยบายของรัฐให้เป็นประโยชน์กับส่วนรวม รองลงมาคือ ข้อ 8. ร่วมกับองค์กรเครือข่ายในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ รวมทั้งการเป็นปาก เป็นเสียงให้กับ ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนหรือมีความทุกข์ยาก ข้อ 4. ท่านและกลุ่มของท่านร่วมกันต่อรองกับผู้บริหารของเทศบาลเมื่อพบโครงการที่อาจส่งผลกระทบต่อชุมชน เช่น โครงการก่อสร้างโรงงานในพื้นที่เกษตร ข้อ ๓. ท่านและกลุ่มของท่านเรียกร้องสิทธิประโยชน์จากผู้บริหารของเทศบาลให้กับกลุ่มของท่าน เช่น จัดการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ในการประกอบอาชีพ ข้อ 2. ท่านเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ ของท้องถิ่น เช่น กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มอาชีพ กลุ่มเกษตร กลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรมหรือกลุ่มอาสาสมัครต่างๆ ในท้องถิ่น ข้อ 1. ท่านชักชวนคนในชุมชนรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มต่างๆ เพื่อทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มของท่าน ข้อ 5. เมื่อท้องถิ่นของท่านมีปัญหาท่านรวมตัวกับคนในชุมชนเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาาร่วมกัน และข้อ 6. การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งขององค์กรเครือข่ายภาคประชาชน ตามลำดับ

2.4 ด้านการแสดงออกของประชาชน พบว่า การพัฒนาบทบาททางการเมืองของ ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ด้านการแสดงออกของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้คือข้อ 1. ท่านเข้าร่วมโครงการหรือ

กิจกรรมต่างๆ ที่เทศบาลจัดทำขึ้น เช่น โครงการฝึกอบรม อาชีพ, กิจกรรมวันพ่อ เป็นต้น รองลงมาคือ ข้อ 6. ท่านกับกลุ่มเพื่อนนัดพูดคุยกันเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมืองและปัญหาสังคมเสมอ ข้อ 5. กรณีท่านพบเห็นหรือมีการกระทำที่เป็นการทุจริตของเทศบาลท่านเคยร้องเรียนหรือชี้เบาะแสด้วยวิธีการต่างๆ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบและตรวจสอบ ข้อ 7. ท่านเข้าร่วมชุมนุมฟังการปราศรัยของนักการเมืองท้องถิ่น หรือนักการเมืองระดับชาติ ข้อ 8. ท่านเข้าร่วมชุมชนประท้วงเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน ภาครัฐที่ทุจริต ข้อ 4. ท่านคัดค้านการบริหารงานของเทศบาลที่ท่านดำเนินการแล้วไม่เป็นที่พึงพอใจหรือไม่เป็นประโยชน์กับท้องถิ่นต่อผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ข้อ 3. ท่านติดต่อซักถามหรือขอข้อมูลต่างๆ ของเทศบาลที่เป็นประโยชน์กับตัวเอง และข้อ 2. ท่านชักชวนผู้อื่นหรือญาติพี่น้องให้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของเทศบาล ตามลำดับ

2.5 ด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร พบว่า การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้คือข้อ 3. กรรมการชุมชนหรือตัวแทนของประชาชนต้องเพิ่มการ ตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ รองลงมาคือ ข้อ 4. มีส่วนในการผลักดันให้องค์กรกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้ผลจริง ข้อ 8. ผลักดันให้หน่วยงานลงพื้นที่ออกรับฟังปัญหาของประชาชน ข้อ 7. มีส่วนในการคัดเลือกพนักงาน ข้าราชการ และนักการเมืองในการเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ ข้อ 6. สอดส่องดูแลการปฏิบัติงานของพนักงานข้าราชการในการมาทำงานและเลิกงานให้ตรงเวลา ข้อ 5. แสดงความคิดเห็นในการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ข้อ 2. ผลักดันการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นหรือ ร้องเรียนความเดือดร้อนกับหน่วยงานรัฐได้โดยตรง และข้อ 1. ท่านคาดหวังให้พนักงานข้าราชการของรัฐ รวมทั้งนักการเมืองปฏิบัติงานด้วยความถูกต้องและเป็นธรรม ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร มีดังนี้

3.1 ด้านการเลือกตั้ง พบว่า ควรไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้งเมื่อมีการเลือกตั้ง และสอดส่องดูแลผู้ลงสมัครเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต

3.2 ด้านการเสนอความคิดเห็น พบว่า ควรเข้าร่วมเสนอความคิดเห็นในเวทีประชาคมของตำบลทุกครั้งเมื่อมีโอกาส และควรเข้าร่วมรับฟังการประชุมและเสนอความคิดเห็นของการประชุมท้องถิ่น

3.3 ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ พบว่า ควรชักชวนคนในชุมชนรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มต่างๆ เพื่อทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มของท่าน และเรียกร้องสิทธิประโยชน์จากผู้บริหารของเทศบาลให้กับกลุ่มของท่าน เช่น จัดการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ในการประกอบอาชีพ

3.4 ด้านการแสดงออกของประชาชน พบว่า ควรเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่เทศบาลจัดทำขึ้น เช่น โครงการฝึกอบรม อาชีพ, กิจกรรมวันพ่อ เป็นต้น และควรชักชวนผู้อื่นหรือญาติพี่น้องให้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของเทศบาล

3.5 ด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร พบว่า ควรร่วมผลักดันการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นหรือ ร้องเรียนความเดือดร้อนกับหน่วยงานรัฐได้โดยตรง และร่วมเป็นกรรมการชุมชนหรือตัวแทนของประชาชน เพื่อตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาบทบาทการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร” มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านการเลือกตั้ง พบว่า การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 1. เมื่อมีการเลือกตั้งท่านได้ไปใช้สิทธิทางการเมือง รองลงมาคือ ข้อ 4. ท่านไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับท้องถิ่นทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง ข้อ 5. ท่านได้แนะนำให้ผู้อื่นไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง ข้อ 2. ท่านมีความเข้าใจชัดเจนในวัตถุประสงค์และเห็นความสำคัญของการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ข้อ 8. การใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะผู้สมัครให้ความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา ข้อ 7. การใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะกลัวจะเสียสิทธิทางการเมือง ข้อ 6. การใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะถูกชักชวนจากญาติ เพื่อนฝูง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 3. ท่านไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับชาติ (สส. สว.) ทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชิงชัย ศิริโวหา (ชิงชัย ศิริโวหาร, 2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านน้อยซุ้มขี้เหล็ก อำเภอนิคมบงการ จังหวัดพิษณุโลก” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนไปลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนได้มีการติดตามข่าวสารการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งอยู่เสมอ ได้เข้าร่วมรับฟังการปราศรัยหาเสียง ผู้สมัครรับเลือกตั้งจากสื่อต่างๆ มากมาย เช่น โทรทัศน์วิทยุ หนังสือพิมพ์ทำให้ประชาชนได้มีแนวทางในการตัดสินใจในการนำไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งการเมืองระดับประเทศหรือการเมืองระดับท้องถิ่น อีกทั้งในปัจจุบันการใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนให้ถือว่าเป็นหน้าที่ที่ต้องไปเลือกตั้ง ไม่อย่างนั้นจะเสียสิทธิในด้านต่างๆ มากมาย จึงอาจเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ประชาชนให้ความสำคัญในการเลือกตั้ง

ผู้วิจัยมีแนวคิดว่า การใช้สิทธิเลือกตั้ง หมายถึง การที่ราษฎรใช้สิทธิของตนเองลงคะแนนเสียงเลือกตัวแทน เพื่อทำหน้าที่แทนตนในการปกครองแต่ละระดับของประเทศ เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด เป็นต้น กล่าวคือต้องเปิดกว้างให้อิสระในการตัดสินใจทั้งในแง่ของผู้สมัครและผู้ออกเสียงทั้งนี้ต้องเป็นไปโดยบริสุทธิ์และยุติธรรมไม่มีการขู่หรือบังคับให้เลือก การเลือกตั้งที่เป็นประชาธิปไตยนั้นต้องเป็นการเลือกตั้งโดยเสรี ส่วนการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง หมายถึง การส่งสารไปยังประชาชนเพื่อชักจูงใจให้ยอมรับ เพราะการยอมรับจะนำมาซึ่งการปฏิบัติตาม การรณรงค์ในทางการเมืองหมายถึง การแจ้งข่าวสารไปยังประชาชนผ่านสื่อมวลชนเพื่อให้เกิดการยอมรับและปฏิบัติตาม

2. ด้านการเสนอความคิดเห็น พบว่า การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อ 6. ท่านทำงานร่วมกับกลุ่มที่ทำงานเกี่ยวกับการแก้ปัญหาในชุมชน รองลงมาคือ ข้อ 3. มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการต่างๆ ในตำบล ข้อ 4. สนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการตรวจสอบการทำงานของนักการเมืองท้องถิ่นและหน่วยงานราชการที่ทุจริต ข้อ 7. เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาด้านต่างๆ ในชุมชนของท่านกับหน่วยงานราชการ ข้อ 1. เข้าร่วมเสนอความคิดเห็นในเวทีประชาคมของตำบล ข้อ 5. เคยปรึกษาประสานงานกับทางราชการเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในชุมชน ข้อ 2. เข้าร่วมรับฟังการประชุมและเสนอความคิดเห็นของการประชุมท้องถิ่น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 8. ท่านชักชวนให้สมาชิกในชุมชนของท่านมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภูสิทธิ์ ชันติกุล (ภูสิทธิ์ ชันติกุล, 2553: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง 2 ระดับได้แก่ ปานกลาง และมาก ซึ่งรายด้านที่อยู่ใน

ระดับปานกลางได้แก่ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง และด้านการสนทนาเรื่องการเมือง ส่วนรายด้านที่อยู่ระดับมากได้แก่ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองของชุมชน

ผู้วิจัยมีแนวคิดว่า การเสนอความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกด้านความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เป็นความรู้สึกเชื่อถือที่ไม่อยู่บนความแน่นอนหรือความจริง แต่ขึ้นอยู่กับจิตใจบุคคลจะแสดงออกโดยมีข้ออ้างหรือการแสดงเหตุผลสนับสนุน หรือปกป้องความคิดเห็นนั้น ความคิดเห็นบางอย่างเป็นผลของการแปลความหมายของข้อเท็จจริงซึ่งขึ้นอยู่กับคุณสมบัติประจำตัวของแต่ละบุคคล ซึ่งในที่นี้กำหนดเอาการเสนอความคิดเห็นของสตรีด้านการเมืองเป็นสำคัญ

3. ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ พบว่า การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 7. ผลักดันให้องค์กรเครือข่ายต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมผลักดันนโยบายของรัฐให้เป็นประโยชน์กับส่วนรวม รองลงมาคือ ข้อ 8. ร่วมกับองค์กรเครือข่ายในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ รวมทั้งการเป็นปาก เป็นเสียงให้กับ ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนหรือมีความทุกข์ยาก ข้อ 4. ท่านและกลุ่มของท่านร่วมกันต่อรองกับผู้บริหารของเทศบาลเมื่อพบโครงการที่อาจส่งผลกระทบต่อชุมชน เช่น โครงการก่อสร้างโรงงานในพื้นที่การเกษตร ข้อ 3. ท่านและกลุ่มของท่านเรียกร้องสิทธิประโยชน์จากผู้บริหารของเทศบาลให้กับกลุ่มของท่าน เช่น จัดการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ในการประกอบอาชีพ ข้อ 2. ท่านเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ ของท้องถิ่น เช่น กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มอาชีพ กลุ่มเกษตร กลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรมหรือกลุ่มอาสาสมัครต่างๆ ในท้องถิ่น ข้อ 1. ท่านชักชวนคนในชุมชนรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มต่างๆ เพื่อทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มของท่าน ข้อ 5. เมื่อท้องถิ่นของท่านมีปัญหาท่านรวมตัวกับคนในชุมชนเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาหารือกัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 6. การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งขององค์กรเครือข่ายภาคประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศสิริ อิ่มนพรัตน์ (ศสิริ อิ่มนพรัตน์, 2555: 15) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงาน ปตท. โรงแยกก๊าซ จังหวัดระยอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงาน ปตท. จำกัด (มหาชน) โรงแยกก๊าซ จังหวัดระยอง และเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงาน ปตท. จำกัด (มหาชน) โรงแยกก๊าซ จังหวัดระยอง ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงาน ปตท. จำกัด (มหาชน) โรงแยกก๊าซ จังหวัดระยอง โดยภาพรวมและรายด้านภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ผู้วิจัยมีแนวคิดว่า การจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ หมายถึง กลุ่มบุคคลที่รวมกันโดยการจัดตั้งของบุคคลหรือสถาบัน เพราะมีอาชีพหรือมีจุดประสงค์อย่างเดียวกัน หวังผลทางการเมืองอย่างใดอย่างหนึ่ง กลุ่มผลประโยชน์ในทางรัฐศาสตร์หรือทางการเมืองจึงมีลักษณะหวังผลทางการเมืองเป็นสำคัญ วัตถุประสงค์อาจเป็นเพื่อการรักษาผลประโยชน์ของตนเอง หรือรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม กลุ่มผลประโยชน์มักมีแนวคิดชุดความคิด เหตุผล ที่ชัดเจนของตัวเอง มีความสามารถในการหักล้างข้อโต้แย้งฝ่ายตรงข้าม

4. ด้านการแสดงออกของประชาชน พบว่า การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 1. ท่านเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่เทศบาลจัดทำขึ้น เช่น โครงการฝึกอบรม อาชีพ, กิจกรรมวันพ่อ เป็นต้น รองลงมาคือ ข้อ 6. ท่านกับกลุ่มเพื่อนนัดพูดคุยกันเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมืองและปัญหาสังคมเสมอ ข้อ 5. กรณีท่านพบเห็นหรือมีการกระทำที่เป็นการทุจริตของเทศบาลท่านเคยร้องเรียนหรือชี้เบาะแสด้วยวิธีการต่างๆ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบและตรวจสอบ ข้อ 7. ท่านเข้าร่วมชุมนุมฟังการปราศรัยของนักการเมือง ท้องถิ่น หรือนักการเมืองระดับชาติ ข้อ 8. ท่านเข้าร่วมชุมชนประท้วงเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐที่ทุจริต ข้อ 4. ท่านคัดค้านการบริหารงานของเทศบาลที่ดำเนินการแล้วไม่เป็นที่พึงพอใจหรือไม่เป็น

ประโยชน์กับท้องถิ่นต่อผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ข้อ 3. ท่านติดต่อซักถามหรือขอข้อมูลต่างๆ ของเทศบาลที่เป็นประโยชน์กับตัวเอง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ข้อ 2. ท่านชักชวนผู้อื่นหรือญาติพี่น้องให้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของเทศบาล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรณีย์ กมลวิทย์ศิริกุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อสุพรรณ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อสุพรรณ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี และศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีจำแนกตามตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคลการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม และการแสดงออกของประชาชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ สตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อสุพรรณ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัย พบว่า สตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อสุพรรณ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อสุพรรณ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ ระยะเวลาที่เข้าอยู่อาศัยในพื้นที่ และการแสดงออกของประชาชน

ผู้ศึกษามีแนวคิดว่า สิทธิที่เราสามารถที่จะแสดงออกหรือสื่อสารความรู้สึกนึกคิดหรือความเห็น ทั้งด้วยการพูด การแสดงท่าทาง หรือการสื่อสารด้วยตัวหนังสือ ไม่ว่าจะบนหน้ากระดาษหรือในโลกออนไลน์ ตลอดจนในรูปแบบอื่นๆ เช่น เสียงเพลง ภาพถ่าย ภาพกราฟิกหรือภาพเคลื่อนไหว นอกจากนี้ยังรวมถึงสิทธิในการค้นคว้า เข้าถึงหรือได้รับข้อมูล ความรู้สึกนึกคิด ความเห็นที่มีการสื่อสารและเผยแพร่ด้วย

5. ด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร พบว่า การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 3. กรรมการชุมชนหรือตัวแทนของประชาชนต้องเพิ่มการ ตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ รองลงมาคือ ข้อ 4. มีส่วนในการผลักดันให้องค์กรกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้ผลจริง ข้อ 8. ผลักดันให้หน่วยงานลงพื้นที่ออกรับฟังปัญหาของประชาชน ข้อ 7. มีส่วนในการคัดเลือกพนักงานข้าราชการ และนักการเมืองในการเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ ข้อ 6. สอดส่องดูแลการปฏิบัติงานของพนักงานข้าราชการในการมาทำงานและเลิกงานให้ตรงเวลา ข้อ 5. แสดงความคิดเห็นในการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ข้อ 2. ผลักดันการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นหรือ ร้องเรียนความเดือดร้อนกับหน่วยงานรัฐได้โดยตรง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ข้อ 1. ท่านคาดหวังให้พนักงานข้าราชการของรัฐรวมทั้งนักการเมืองปฏิบัติงานด้วยความถูกต้อง และเป็นธรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กัลยา หนูสาย (กัลยา หนูสาย, 2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระทอง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระทอง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ลักษณะทางกายภาพของชุมชน และความรู้ความเข้าใจต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระทอง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่มีส่วนร่วมทางการเมือง และปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ รายได้ อาชีพ ลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัยและความรู้ความเข้าใจต่อการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระทอง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ผู้วิจัยมีแนวคิดว่า เป็นวิถีชีวิตที่คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมา ซึ่งจะกลายเป็นนิสัยและความเคยชิน และกลายเป็นขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีประเพณีปฏิบัติ ความเชื่อ ค่านิยม รวมทั้งภาษา วัตถุสิ่งของต่างๆ วัฒนธรรมทำให้คนรวมตัวกันเป็นสังคม มีการอยู่ร่วมกันอย่างมีระเบียบ ผลของวัฒนธรรมจะออกมาในรูปจริยธรรม ตลอดจนค่านิยมที่ใช้ในการตัดสินใจหรือวินิจฉัยสั่งการจริยธรรมองค์การถือเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานขององค์การก้าวหน้าและส่งผลให้องค์การได้รับความเชื่อถือจากสังคม ดังนั้น องค์การทุกประเภทจึงจำเป็นต้องนำจริยธรรมมาใช้ในการบริหารและแก้ไขปัญหาองค์การอย่างถูกวิธีเพื่อให้ได้รับความเชื่อถือ ภาพพจน์ที่ดี อันนำมาซึ่งชื่อเสียง เกียรติยศและความก้าวหน้าในระยะยาวขององค์กร

สรุป

จากงานวิจัยเรื่องการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ทำให้ทราบว่า การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรีมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนแนวทางการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี พอประมวลได้ดังนี้

1. ประชาชนควรออกไปเลือกตั้งทุกครั้งที่มีการจัดการเลือกตั้งทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับประเทศ
2. ประชาชนควรเข้าร่วมรับฟังการประชุมและเสนอความคิดเห็นของการประชุมท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการต่างๆ ในตำบล
3. ประชาชนควรชักชวนคนในชุมชนรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มต่างๆ เพื่อทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มของท่าน และเรียกร้องสิทธิประโยชน์จากผู้บริหารของเทศบาลให้กับกลุ่มของท่าน
4. บุคลากรในภาคส่วนราชการที่อยู่ในท้องถิ่น ควรลดช่องว่างและเพิ่มการมีมวลชนสัมพันธ์กับประชาชนในท้องถิ่น นำไปสู่ผลการรับรู้ข่าวสารและมีส่วนร่วมของประชาชน
5. ควรเปิดช่องให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนในการสอดส่องดูแล ตรวจสอบการทำงานของท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่

องค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่

จากงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร” ทำให้พบการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร สามารถประมวลได้ดังนี้

1. การที่ราษฎรไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ก็เพื่อเลือกตัวแทนในการทำหน้าที่แทนตนในการปกครองแต่ละระดับของประเทศ
2. การแสดงออกด้านความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นความรู้สึกเชื่อถือ ที่ไม่อยู่บนความแน่นอนหรือความจริง
3. กลุ่มบุคคลที่รวมกันโดยการจัดตั้งของบุคคลหรือสถาบัน ก็เพราะมีอาชีพหรือมีจุดประสงค์อย่างเดียวกัน
4. องค์การทุกประเภทจำเป็นต้องนำจริยธรรมมาใช้ในการบริหารและแก้ไขปัญหาองค์การอย่างถูกวิธีเพื่อให้ได้รับความเชื่อถือ และความก้าวหน้าในระยะยาวขององค์กร

บรรณานุกรม

- กัลยา หนูสาย. (2550). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระทอง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช**. รายงานการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชิงชัย ศิริโวหาร. (2550). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านน้อย หมู่ ๕ ตำบล อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก**. รายงานการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชุตีระ ระบอบ และคณะ. (2552). **ระเบียบวิธีวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ภูสิทธิ์ ชันติกุล. (2553). **รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร**. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2545). **พื้นฐานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- วรรณิ กมลวิทย์ศิริกุล. (2550). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อสุพรรณ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี**. รายงานการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). **ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย: เรื่องง่ายๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้ในข่าวสารการวิจัยการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ศลิรี อิ่มนพรัตน์. (2555). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงาน ปตท. โรงแยกก๊าซ จังหวัดระยอง**. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง และการบริหารจัดการ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.